

Politika druhotných surovin České republiky pro období 2019 - 2022

Ministerstvo průmyslu a obchodu aktualizací Politiky druhotných surovin České republiky reaguje na významné změny na úrovni Evropské unie v oblasti legislativních, ekonomických a dobrovolných nástrojů souvisejících s přechodem evropského průmyslu na oběhové hospodářství. Nerostné i druhotné suroviny tvoří základní vstupy pro ekonomiku každé země a ovlivňují tak velmi výrazně její konkurenceschopnost v podmínkách rychle se měnícího geopolitického prostředí na všech kontinentech.

Evropské země a zejména Česká republika jsou teritoriem s dlouholetou průmyslovou tradicí, a proto jsou nerostné i druhotné suroviny nezbytné pro rozvoj inovačních technologií, které jsou základem pro rozvoj našeho hospodářství. Mnohé evropské země včetně České republiky jsou závislé na dovozu většiny surovin ze třetích zemí. Těžba primárních surovin má negativní vlivy nejen na životní prostředí v místě těžby, ale spotřebou energií a produkcí skleníkových plynů přispívá též ke globálním problémům, např. úbytku ozónu v ochranné vrstvě zemské atmosféry.

Nutností se tak stává udržitelné využívání zdrojů, které mají jednotlivé země aktuálně k dispozici. Řešení lze spatřovat v novém ekonomickém směru Evropské unie - oběhovém hospodářství (Circular Economy), jehož podstatou je uzavírání materiálových toků, a tím zachování hodnoty materiálu po co nejdelší dobu v ekonomice. Dalším předpokladem je při výrobě a spotřebě upřednostňovat takové výrobky, které lze opravovat a po ukončení životnosti je snadno demontovat a zpracovat na vstupní suroviny, které se vrací zpět do oběhu.

ZÁKLADNÍ VIZE POLITIKY DRUHOTNÝCH SUROVIN ČESKÉ REPUBLIKY

UDRŽITELNÉ VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ ZÁKLADEM PRO OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Průmysl druhotných surovin patří v České republice k tradičním oborům hospodářství a druhotné suroviny jsou významnými vstupy pro celou řadu průmyslových odvětví. Vznikla tak poptávka po strategickém dokumentu, který by koordinovaným způsobem stanovil vize a cíle pro získávání, využívání a zpracovávání druhotných surovin z tuzemských, případně i zahraničních zdrojů s cílem podpořit surovinou soběstačnost českého průmyslu.

Politika druhotných surovin ČR (PDS ČR) je prvním dokumentem České republiky, který vytváří strategický rámec pro efektivní využívání druhotných surovin. Na přípravě PDS ČR v roce 2014 se podílelo více jak 30 odborníků z celé ČR z akademické sféry, průmyslových svazů a asociací a další experti. Tím bylo zajištěno, že údaje obsažené v dokumentu odrážejí jak aktuální situaci ve využívání druhotných surovin v České republice, tak i dlouhodobé trendy vývoje v tomto oboru. Na základě provedené analýzy bylo pro přípravu Politiky druhotných surovin ČR vybráno 10 komodit a zdrojů druhotných surovin. Výběr byl ovlivněn významností druhotné suroviny jako technologického vstupu do výroby, hmotnostní produkci, potřebou a potenciálem využití komodity v ČR, významností exportu apod. Jedná se o tyto komodity:

kovy, papír, plasty, sklo, stavební a demoliční hmoty, vedlejší energetické produkty, vozidla s ukončenou životností (autovraky), odpadní (vyřazená) elektrická a elektronická zařízení, použité pneumatiky a odpadní pryž, odpadní (vyřazené) baterie a akumulátory.

PDS ČR je otevřeným dokumentem s předpokladem postupného zařazování dalších komodit druhotných surovin, na základě potřeb podnikatelského sektoru vzhledem k vývoji hospodářství v ČR i ve světě (např. textil, kritické suroviny a další).

Aktualizovanou PDS ČR pro období 2019 – 2022 schválila vláda ČR dne 30. července 2019 usnesením vlády č. 550 a uložila předkládat vládě její aktualizaci jednou za 4 roky. V případě potřeby reagovat na náhlé změny v hospodářství ČR či legislativě, bude perioda aktualizace upravena.

STRATEGICKÉ CÍLE POLITIKY DRUHOTNÝCH SUROVIN ČESKÉ REPUBLIKY

Ke každému strategickému cíli jsou přiřazeny konkrétní úkoly pro jeho naplnění. Pro období 2019 – 2022 je **stanoveno 19 nových úkolů**, na jejichž plnění se budou podílet dotčená ministerstva, průmyslové svazy, asociace a sdružení, akademická obec, NNO a další odborní experti.

Význam druhotných surovin

Druhotné suroviny šetří anebo zcela nahrazují primární neobnovitelné zdroje. Snižují materiálovou a energetickou náročnost výroby, nevyžadují náročné technologické úpravy typické pro primární zdroje, přispívají ke snížení produkce skleníkových plynů a k omezení dalších globálních environmentálních dopadů.

Schéma oběhového hospodářství/cirkulární ekonomiky

OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	ÚČINNÉ VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ – změna z lineárního systému (vezmi surovinu, zpracuj na výrobek, použij výrobek, po ukončení životnosti zahod) na cirkulární systém (vezmi surovinu, zpracuj na výrobek, použij výrobek, po ukončení životnosti recykluj a použij jako druhotnou surovinu pro výrobu). Tím se sníží - spotřeba primárních surovin, výrobní náklady a též produkce odpadů.
SUROVINY	PRIMÁRNÍ SUROVINY – vstupní materiály pro výrobu (technologické procesy)
DESIGN	NÁVRH VÝROBKU - tvar, vzhled, bezpečnost, použitelnost, respektuje technické a technologické parametry
VÝROBA	TECHNOLOGICKÉ PROCESY
DISTRIBUCE	VELKOOBCHOD, MALOOBCHOD (spotřební sítě) – distribuce výrobků ke spotřebiteli
UŽIVÁNÍ A OPRAVA	POUŽÍVÁNÍ VÝROBKU, OPRAVY, REPASE - Opětovné použití výrobků
SBĚR A SVOZ	SBĚR POUŽITÝCH VÝROBKŮ A MATERIÁLŮ – separace použitých výrobků a materiálů, které jsou dále využitelné (papír, plasty, sklo, kovy, elektro zařízení, pneumatiky, baterie, autovraky, bioodpad, a postupně budou zařazovány další)
RECYKLACE	PROCES ZHODNOCENÍ SEBRANÝCH POUŽITÝCH VÝROBKŮ A MATERIÁLŮ a jejich využití jako druhotných surovin, která nahrazuje ve výrobě primární zdroje.
ZBYTKOVÝ ODPAD	Dále již nevyužitelný odpad – odvoz do zařízení na energetické využití odpadů nebo na skládku (skládkování odpadů bude od roku 2030 v EU významně omezeno).

Na dalších stránkách je uvedena Příloha usnesení vlády ze dne 30. července 2019 č. 550 o aktualizaci Politiky druhotných surovin České republiky pro období 2019 – 2022, která obsahuje 19 nových úkolů k naplnění stanovených strategických cílů.

Číslo úkolu	ÚKOL	Gesce	Spolupráce	Termín
ÚKOLY STANOVENÉ PRO PLNĚNÍ STRATEGICKÉHO CÍLE 1				
1.1.	Připravit varianty řešení pro zavedení vhodného systému zpětného odběru plochého skla v ČR.	MPO MŽP	MMR	2020
1.2.	Připravit varianty řešení pro zavedení vhodného systému zpětného odběru vybraných komodit plastů v ČR.	MPO MŽP	MMR	2020
1.3.	Projednat možnost daňové podpory pro výrobky vyrobené z druhotných surovin a recyklovaných materiálů.	MPO MŽP	MF	2022
1.4.	Sledovat a identifikovat možnosti definování či vymezení druhotných surovin v legislativních a strategických dokumentech EU.	MŽP MPO		Průběžně
1.5.	Začlenit trh s druhotnými surovinami a recyklovaným odpadem do vhodné komoditní burzy pro jeho posílení a podporu přechodu k oběhovému hospodářství v souladu s požadavky OECD.	MPO	MŽP	2020
1.6.	Zpracovat Katalog výrobků s obsahem druhotných surovin, které nepocházejí ze stavební činnosti.	MPO MŽP	MD SZÚ	2020
ÚKOLY STANOVENÉ PRO PLNĚNÍ STRATEGICKÉHO CÍLE 2				
2.1.	Podporovat rozvoj zpracovatelských kapacit pro využití druhotných surovin a odpadů prostřednictvím národních a evropských dotačních programů.	MPO MŽP	MMR	Průběžně
2.2.	Analyzovat možnosti podpory vzniku a rozvoje zpracovatelských kapacit lithiových baterií a akumulátorů v ČR s cílem získání cenných druhotných surovin.	MPO MŽP MD		2021
2.3.	Řešit problematiku materiálového eko-designu v souvislosti s plněním požadavků souvisejících s přechodem na oběhové hospodářství.	MPO	MŽP MZe ÚNMZ	Průběžně
ÚKOLY STANOVENÉ PRO PLNĚNÍ STRATEGICKÉHO CÍLE 3				
3.1.	Zpracovat návrh vyhlášky o stanovení kritérií pro některé materiály, při jejichž splnění nebudou považovány za odpady, ale za vedlejší produkty nebo neodpady, např. pro betony a cihly, vedlejší energetické produkty, zeminy a další dle potřeby hospodářství ČR.	MŽP MPO	MD	2020
3.2.	Prověřit možnost začlenění hlavních zásad z Protokolu EU pro recyklaci stavebních a demoličních odpadů do příslušných právních předpisů ČR.	MMR MPO MŽP	MD	
3.3.	Navrhnout opatření pro zamezení ukládání recyklovatelných využitelných materiálů na povrchu terénu a na skládky, navrhnout vhodný právní předpis, do kterého budou návrhy vloženy.	MŽP	MPO	2019

3.4.	Navrhnout způsob podpory procesu certifikace výrobků s obsahem druhotných surovin nebo recyklátů, pokud tyto splňují podmínky jejich skutečného materiálového využití.	MPO	MŽP MMR	2019
ÚKOLY STANOVENÉ PRO PLNĚNÍ STRATEGICKÉHO CÍLE 4				
4.1.	Realizovat osvětu podnikatelské sféry i veřejnosti v oblasti oběhového hospodářství, např. formou soutěží.	MPO MŽP		Trvale
4.2.	Soustřeďovat a zveřejňovat příklady dobré praxe v oblasti získávání, zpracování a využívání druhotných surovin.	MPO	MŽP	Průběžně
4.3.	Začleňovat výuku o oběhovém hospodářství do soustavy vzdělávání.	MŠMT	MPO MŽP	Průběžně
4.4.	Analyzovat a případně zajistit poradenství pro usnadnění aplikace nařízení EU, která stanovují kritéria vymezující, kdy určité typy odpadu přestávají být odpadem.	MPO, MŽP		2019 a dále Průběžně
4.5.	Navrhnout způsob motivace dotčených subjektů k začlenění využívání druhotných surovin a výrobků z nich vyrobených do kritérií pro zadávání veřejných zakázek (tzv. zelené veřejné zakázky).	MPO MŽP	MMR	2019
ÚKOL STANOVENÝ PRO PLNĚNÍ STRATEGICKÉHO CÍLE 5				
5.1.	Aktualizovat rozsah statistického zjišťování pro zpracování indikátorů monitorujících a hodnotících produkci a spotřebu druhotných surovin v rámci sledování přechodu k oběhovému hospodářství.	MPO	ČSÚ MŽP	Průběžně

Kopletní dokument Politiky druhotných surovin České republiky pro období 2019 – 2022 včetně usnesení vlády ze dne 30.8.2019 č. 550 je zveřejněn na webové stránce MPO:

<https://www.mpo.cz/cz/prumysl/politika-druhotnych-surovin-cr/ceska-republika-se-priblizuje-k-cirkularni-ekonomice--vlada-cr-schvalila-politiku-druhotnych-surovin-ceske-republiky-pro-obdobi-2019--2022--248121/>